

Nr 15.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Hamneda nr 5 Kronogård i Kronobergs län; given Stockholms slott den 19 december 1913.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgiva,

att två i statsrådsprotokollet angivna områden av förra militiebostället $\frac{1}{2}$ mantal Hamneda nr 5 Kronogård i Kronobergs län, nämligen dels det så kallade Hemsiftet med hemmanet tillhörande andel i den uttappade Hamneda sjö och dels det så kallade Lagaåskiftet med undantag av ett för dammanläggning avsatt utmål, må, sedan samma områden från nämnda hemman i vederbörlig ordning avskilts med iakttagande av att all hemmanet tillhörande rätt till vatten och grund i Lagaån förbehålles kronan, försäljas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder.

De till ärendet hörande handlingar och karta skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.*Alfred Petersson.*

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 december 1913.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde vidare.

Förra militiebostället $\frac{1}{2}$ mantal Hamneda nr 5 Kronogård i Hamneda socken av Kronobergs län är jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 31 december 1889 ställt under skogsstatens förvaltning och tillagt Nöttja kronopark. Till bostället höra vissa inägoområden, vilka för årligt arrende av 150 kronor varit utarrenderade till den 14 mars 1913 och därefter blivit ånyo utarrenderade till den 14 mars 1915.

I skrivelse till domänstyrelsen år 1912 väckte jägmästaren i Sunnerbo revir förslag om försäljning av berörda inägoområden m. m. Med anledning härav hölls under samma år på föranstaltande av domänstyrelsen arrende- och saluvärdering å de till försäljning föreslagna områdena. Domänstyrelsen har nu i skrivelse den 17 april 1913 hemställt om dessa områdens försäljning och därvid överlämnat till ärendet hörande handlingar, varibland en år 1892 av jägmästaren F. Nauckhoff upprättad konceptkarta över samtliga ägorna till ifrågavarande kronoegendom.

Bihang till Riksdagens protokoll 1914. 1 saml. 8 häft. (Nr 13—16.) 2

Av dessa handlingar inhämtas bland annat följande.

De till försäljning ifrågasatta områdena utgöras av två från varandra skilda lotter, bägge angränsande Lagaån samt liggande utanför det egentliga skogsområdet och inne i byns inägoområde.

Den norra lotten eller så kallade Hemsiftet, vars nordvästra gräns skulle utgöras av en linje, dragen från stenmuren mellan avdelningarna II: 17 och III: 4 å förberörda karta rätt väster ut till Hamneda Gislårgårds rågång, motsvaras av avdelningen II: 16, delar av II: 10, 17 och 18 samt III: 1—32 å samma karta och innehåller en areal av 17 hektar 21.6 ar, därav 8 hektar 48 ar åker, 2 hektar 98 ar äng och 5 hektar 75.6 ar utmark.

Den södra lotten eller så kallade Lagaåskiftet utgöres av skiftet IV å samma karta med undantag av till utmål för dammanläggning avsett område om 56 ar samt innehåller en areal av 29 hektar 7 ar, därav 2 hektar 41 ar åker, 10 hektar 28 ar äng och 16 hektar 38 ar mossmark och backar.

Den andel i oskiftade området av den tappade Hamneda sjö, som tillhör Hamneda Kronogård, enligt uppgift utgörande $\frac{2}{9}$ därav, har tillagts Hemsiftet; arealen därav är icke inräknad uti Hemsiftets nyss upptagna areal.

Kostnaderna för sjösänkningen äro fullständigt guldna.

Å Hemsiftet äger kronan boningshus, ladugårdsbyggnad, källare, uthusbyggnad samt brunn. Husen äro väl underhållna och i gott stånd. Invid boningshuset är en trädgård anlagd.

Åkern består av torr och mager sandjord, som lämnar klen avkastning. Ängen består dels av hårdvallsäng och dels av mader. Skogen utgöres av tall, gran och lövskog.

De av förrättningsmännen föreslagna saluvärdena uppgå för Hemsiftet med andelen i uttappade Hamneda sjö till 3,400 kronor, därav för växande skog 404 kronor 76 öre, och för Lagaåskiftet med undantag av utmålet för dammanläggning därstädes till 2,590 kronor, varav 1,056 kronor 40 öre för växande skog.

Arrendevärdet för den förra lotten har angivits till 100 kronor och för den senare till 30 kronor.

Med avseende på sättet för de två lotternas försäljning hava förrättningsmännen föreslagit, att Hemsiftet måtte hembjudas innehavaren av arrenderätten Johanna Karlsdotter och hennes man Jonas Johansson, som arrenderat hemmanet i 52 år och därunder skött egendomen väl, och att Lagaåskiftet måtte försälas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 31 december 1909.

Då till kronodomänen hör viss vattenrätt i Lagaån, har vederbörande förste lantmätare verkställt utredning angående denna fråga, och framgår härav, att kronodomänen torde äga andel icke allenast i vattnet utan även i själva fallet utanför stranden, för såvitt kronan icke till annan avhänt sig rätten därtill. Uppskattningsmännen hava föreslagit, att den vattenrätt, som tillkommer de till försäljning avsedda lotterna, skall, i händelse sådan försäljning kommer till stånd, överflyttas på den del av egendomen, som fortfarande skall tillhöra Nöttja kronopark.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har instämt i uppskattningsmännens förslag angående frånskiljande och försäljning av de två i värderingsinstrumentet beskrivna områdena samt tillika hemställt, att kronodomänen tillkommande rätt i Lagaåns vattendrag måtte förbehållas kronan.

Domänstyrelsen har förklarat sig icke hava något att erinra mot värderingen av områdena, vilka icke behövdes för kronoparkens skötsel.

På grund av vad i detta ärende förekommit och i överensstämmelse med domänstyrelsens hemställan tillstyrker jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå Riksdagen medgiva

att ifrågavarande bägge områden, det så kallade Hemskiftet med hemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Hamneda nr 5 Kronogård tillhörande andel i den uttappade Hamneda sjö och det så kallade Lagaåskiftet med undantag av förberörda utmål för dammanläggning, må, sedan samma områden från nämnda hemman i vederbörlig ordning avskilts med iakttagande av att all hemmanet tillhörande rätt till vatten och grund i Lagaån förbehålles kronan, försäljas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i nådiga brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till Riksdagen.

Ur protokollet:
Curt Rohlieb.